795/08

Den 19. maj 2008 blev i sag nr. 72.369:

xxxx xxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxx
xxxxxx xx xxxxxxxxx
xxxx xxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har personforsikring med dækning ved tab af erhvervsevne i Danica Pension, klager over selskabets afvisning af at yde præmiefritagelse og udbetale forsikringsydelse ved tab af erhvervsevne efter den 1/3 2006.

Selskabet har bevilget klageren midlertidig præmiefritagelse og udbetaling i perioden 22/10 2004 - 1/2 2006. Herefter har selskabet afvist at yde forsikringsdækning under henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Efter indbringelse af sagen for nævnet er selskabet blevet opmærksom på, at det i strid med selskabets normale praksis har standset udbetalingen ved tab af erhvervsevne dagen før, at klageren modtog selskabets skrivelse derom. Selskabet har derfor bevilget præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevnetab for perioden 1/2 - 1/3 2006. Beløbet vil blive betalt med tillæg af renter efter forsikringsaftaleloven.

Klagerens personforsikring giver ret til fuld præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne, hvis klagerens generelle erhvervsevne - efter udløb af karensperioden på tre måneder - er nedsat til mindre end 1/3 af den fulde erhvervsevne. Ved nedsættelse

til mellem halvdelen og 1/3 af den fulde erhvervsevne giver forsikringen ret til udbetaling af den halve forsikringsydelse, men ikke til præmiefritagelse.

Det fremgår af sagen, at klageren, der er født i 1948, i maj 2005 anmeldte, at han siden juli 2004 af ukendte årsager bl.a. havde lidt af svimmelhed. Svimmelheden havde medført, at han var sygemeldt fra sit arbejde på et lager, hvorfor han siden den 24/8 2004 havde modtaget sygedagpenge fra det offentlige.

På baggrund af ansøgningen bevilgede selskabet midlertidig præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne fra karensperiodens udløb den 1/7 2005. Efter indhentning af yderligere oplysninger, blev bevillingen forlænget til den 1/2 2006.

Til brug for sagens behandling modtog selskabet løbende diverse lægelige og kommunale oplysninger.

Af en lægelig vurdering af 6/2 2005 fra den kommunale lægekonsulent fremgår det, at klageren er blevet udredt med CT-, ultralyds- og MR-scanninger, røntgen samt undersøgelse hos ørelæge, uden at det har været muligt at finde den fysiske årsag til den aktuelle lidelse.

Af konklusionen fra en psykologundersøgelse den 30/6 2005 på A. Sygehus fremgår bl.a.:

> "56-årig mand, der for 1 år siden debuterede med synsproblemer, med tunnelsyn og senere tilkommende svimmelhed og problemer med at befinde sig i åbne rum og på åbne flader, uden fikspunkter for øjet. … PC's tilstand vurderes herfra, at have en stærk psykisk komponent, idet det vurderes at være en angstform af fobiagtig karakter, med et element af agorafobi. Da PC har klare aleksityme træk, har svært ved at sætte ord og billeder på egne indre følelser og tilstande, vurderes det, at han skal til en specialist i fobibehandlinger, der peges her på A.F. i S. PC har igennem sit liv haft en sart personlighedsstruktur, han er tryghedssøgende og har svært ved at udtrykke aggressioner, han har en stærk udviklet bekymringstendens og et stort kontrolbehov. Før den kognitive psykologbehandling den er tilvejebragt, vil PC ikke have nogen realistisk arbejdsevne."

Det fremgår af sagen, at kommunen henviste klageren til samtaler hos en psykolog. Af den psykologiske vurdering, som psykologen den 19/9 2005 fremsendte til kommunen, fremgår det, at det var psykologens opfattelse, at klagerens problemer kunne afhjælpes

gennem kognitiv adfærdsterapi, og at klageren allerede under de første samtaler havde vist sig åben over for denne behandlingsform.

Af den udtalelse, som den behandlede psykolog efter anmodning fremsendte til selskabet i januar 2006, fremgår bl.a.:

> "Undertegnede mener ikke, jeg på baggrund af samtalerne med P.B.C. vil kunne foretage en relevant bedømmelse af Forsikringsbegivenheden. Der foreligger fra anden side relevante undersøgelser, som der henvises til. Specielt psykologundersøgelsen fra socialmedicinsk enhed på Aa. Sygehus fra 30.06. 2005.
> Jeg vedlægger statusbedømmelse sendt til Social- og sundhedsforvaltningen d. 19.09. 2005. P.B.C. gennemførte yderligere 4 samtaler uden resultat/forbedring. Konklusionen var, at vi i fællesskab ikke kunne etablere et behandlingsforløb på et kognitivt adfærdsterapeutisk grundlag, hvilket var formålet med behandlingen."

Ved skrivelse af 2/2 2006 meddelte selskabet, at selskabets lægekonsulent på baggrund af de modtagne oplysninger ikke fandt det godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne var nedsat med mindst 50 %. Med virkning fra den 1/2 2006 ville præmiefritagelsen og udbetalingen ved tab af erhvervsevne derfor ophøre.

Ved skrivelse af 9/3 2006 opfordrede klagerens fagforening på vegne af klageren selskabet til at indhente en psykiatrisk speciallægeerklæring.

Ved skrivelse af 30/3 2006 meddelte selskabet, at det ikke fandt grundlag for at indhente flere undersøgelser, herunder en psykiatrisk speciallægeerklæring. Som begrundelse herfor henviste selskabet til, at ingen af de involverede specialister i sagen, herunder psykologen, havde fundet anledning til at anbefale en psykiatrisk undersøgelse.

Det fremgår af sagen, at klageren i perioden 21/8 - 22/9 2006 var i arbejdsprøvning på metallinien på en erhvervsskole med henblik på vurdering af hans fremtidige erhvervsmuligheder. Om resultatet heraf fremgår bl.a.:

> "**Generelt.**
> …
> P. var i hele perioden motiveret og meget engageret i arbejdsprøvningen. På trods af et tydeligt ubehag, kvalme og svimmelhed, deltog han med en positiv indstilling og en vilje til at medvirke.
>
> **Arbejdstid og fremmøde.**

Udgangspunktet for P.'s arbejdstid var 18 timer pr. uge, fordelt på 3 dage á 6 timer. Arbejdstiden blev dog justeret flere gange i et forsøg på at finde en optimal løsning.
Forsøg med ændrede møde-/sluttider, ændret mødefrekvens og mindre arbejdstid gjorde dog ingen forskel på P.'s fysiske formåen. I hele perioden var det tydeligt, at sidst på ugen var hans helbredstilstand forværret og hans energi var brugt. En energi der ikke blev fuldstændig restitueret i løbet af weekenden.
…
P. havde i hele perioden et stabilt fremmøde.

Praktiske / faglige færdigheder.
P. løste de opgaver han blev pålagt upåklageligt, kvalitetsmæssigt. Tidsmæssigt krævede han dog væsentligt længere tid end normalt for at udføre arbejdet. Forsøg med ændrede arbejdstyper og opgaver ændrede ikke dette.
I forbindelse med arbejdsopgaver der indeholdt gentagne bevægelser, var det nødvendigt for P. med yderligere pauser eller at 'lukke øjnene' under arbejdet for ikke at forøge svimmelheden. P.'s ustabile balance og svimmelhed havde også indflydelse på valget af opgaver set i forhold til sikkerheden i forbindelse med udførelsen af arbejdet.
…
Konklusion:
På baggrund af de iagttagelser der er gjort i arbejdsprøvningsperioden, skønner vi det urealistisk at P. kan opnå og fastholde job på ordinære vilkår. Vi skønner også at det er usandsynligt, at han kan udfylde et fleksjob, uanset beskæftigelsesgrad.
Hans svimmelhed, kvalme og maveproblemer gør det svært for ham at udføre nævneværdige arbejdsopgaver. Og når evt. kørsel/transport samtidig forøger hans ubehag og 'bivirkninger', er det ikke muligt for os, at se muligheder for ham på arbejdsmarkedet under nogen form."

Ved skrivelse af 16/11 2006 meddelte klagerens kommune, at klageren med virkning fra den 1/12 2006 var berettiget til førtidspension.

Sammen med fremsendelse af vurderingen af arbejdsprøvningen og afgørelsen om førtidspension anmodede klagerens ægtefælle ved skrivelse af 29/11 2006 om selskabets revurdering af afslaget på yderligere udbetaling. Til støtte herfor anførte ægtefællen bl.a.:

"Jeg mener det er en anden situation nu, og der er dokumentation for, at P.'s arbejdsevne varigt er nedsat, og han dermed er berettiget til at få udbetaling for tab af erhvervsevne. Hans svimmelhed og ustabile gang med behov for at holde fast ved ting er blevet større og hans maveproblemer efter en køretur gør at han har tabt sig og hans vægt nu er på 59 - 60 kg. Han er 180 cm høj.

Vi har i dag været nede hos vores egen læge og hans vurdering er at P.'s arbejdsevne er varigt nedsat, og han kan få for tabt arbejdsevne."

Med henblik på fornyet vurdering af sagen indhentede selskabet på ny akter fra klagerens kommune.

Af ressourceprofilen fremgår bl.a.:

"**Borgerens eget arbejdsmarkedsperspektiv**
…
13.09.05: Samtale.
Pga. svimmelhed kan P. ikke opholde sig i store rum, åbne vider eller i rum hvor væggene er hvide og tomme.
Der skal være tale om en lille arbejdsplads, med et lille selvstændigt kontor.

Der vil opstå svimmelhedsmæssige problemer, hvis P. forinden skulle igennem et stort rum.

27.10.06
Punktet er ikke længere relevant.
…
Svimmelheden og de tidligere beskrevne symptomer er blevet forværret i løbet af det seneste år.
…
Helbredsmæssige forhold i relation til arbejdsmarkedet
Dato Helbred
…
Svimmelheden er også tiltaget i de kendte rammer, i hjemmet må han ofte støtte sig til bordkant og andet pga. svimmelhed.
I løbet af arbejdsprøvning - ofte efter kun 30 min. - blev P. så svimmel, at han intet kunne foretage sig og måtte støtte sig til væg og gelænder.
Blev svimmel når han sad ved loddemaskine og materialet flyttede sig 5 cm.
P. kan ikke gå ture uden ledsagelse, da han bliver svimmel efter en kort gåtur - gav som eks. at han blev svimmel af at gå fra parkeringspladsen og ind på rådhuset.
Kan klare at køre korte ture som passager, svarende til H. (12 km).
P. kan ikke transportere sig i det åbne rum, men kan godt opholde sig i andre folks haver, hvis den er beskyttet med en hæk. Det samme gør sig gældende i forhold til rum, bliver svimmel af at gå hen til rummet, men kan godt opholde sig i et lille rum.
Det er bevægelse der giver problemer - transport som tidligere omtalt, men også hvis ægtefællen vender sig i sengen.
…
D. 14. oktober 2006.

Lægelig vurdering.
Dokumentation.
Oplysninger fra sagsbehandler d. 21. september 2006.

Helbredsforhold.
PBC har været i arbejdsprøvning ved A. Erhvervsskole i ca. 5 uger. Hans tilstand er uforandret, han skal stadig have følgeskab, hvis han skal ud af hjemmet. Han har kvalme og dårlig mave, når han kører bil. Ved arbejdsprøvningen er det vurderet, at PBC ikke kan beskæftiges på arbejdsmarkedet på særlige vilkår.

Vurdering. Forløbet tyder på at tilstanden er faktisk forværret siden PBC fik afslag på pension.
Man kunne overveje en psykiatrisk speciallægeerklæring."

På baggrund af de modtagne oplysninger meddelte selskabet ved skrivelse af 4/7 2007, at det fastholdt, at klagerens generelle erhvervsevne ikke var nedsat i dækningsberettigende grad efter den 1/2 2006.

Klageren har over for nævnet påstået selskabet tilpligtet at anerkende, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad, og at han som følge heraf er berettiget til fortsat forsikringsdækning.

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Til støtte herfor anfører selskabet i skrivelse af 31/8 2007 bl.a.:

> "Som begrundelse for vurderingen lægges vægt på, at der er tale om svimmelhed og synsforstyrrelser, som der, trods talrige undersøgelser, ikke er fundet en legemlig årsag til. Der er heller ikke mistanke om aktuel psykisk sygdom ud over somatiseringsreaktion.
>
> Det fremgår af den opdaterede ressourceprofil fra kommunen (BILAG …, at P.B.C. selv har afbrudt behandlingen, som psykologen ellers havde anbefalet. Årsagen hertil er dog ikke angivet. Det fremgår i øvrigt af samme bilag … at P.B.C. ikke bliver svimmel i mindre rum, og på sidste side fremgår, at han kan arbejde i haven, hvor der ikke er åbne vidder.
>
> Det er således sammenfattende vores opfattelse, at der ikke er noget helbredsmæssigt til hinder for, at P.B.C. kan passe et arbejde, når blot dette ikke skal foregå i store rum, rum med hvide flader eller udendørs på store åbne arealer.
>
> Om tilkendelse af førtidspension skal det bemærkes, at denne afgørelse er truffet efter reglerne i lov om social pension. I henhold til lov om social pension er det arbejdsevnen, som defineret i denne lov, der skal underkastes en vurdering. Vurderingen af arbejdsevnen i henhold til lov om social pension er ikke sammenfaldende med kravene i forsikringsbetingelserne. Tilkendelse af offentlig førtidspension er derfor ikke afgørende for vores vurdering af P.B.C.' erhvervsevne i forhold til forsikringsbetingelserne.
>
> Der er ikke påvist fysisk sygdom, der kan begrunde P.B.C.' svimmelhed og synsforstyrrelser. Det bemærkes i den forbindelse, at kommunen ved vurderingen af helbredsforhold inddrager borgerens opfattelse af eget helbred, jf. Socialministeriets Arbejdsevnemetode. Kommunen har vurderet arbejdsevnen ud fra ressourceprofilen, hvor helbredet kun er ét element ud af tolv. Ved Danica Pensions vurdering af erhvervsevnen, er det alene vurderingen af de faktiske helbredsforhold, som indgår.
>
> Det faktum, at P.B.C. er tilkendt offentlig førtidspension kan således ikke sidestilles med en opfyldelse af forsikringsbetingelsernes bestemmelse om generel erhvervsevnenedsættelse til halvdelen eller mindre. Vi kan henvise til Ankenævnets afgørelser i AK 66.586 og AK 66.303.
>
> Ved vores bedømmelse er det alene helbredstilstanden, der skal vurderes, og det er vores opfattelse, at P.B.C. ikke har sandsynliggjort, at erhvervsevnen er nedsat til halvdelen eller derunder."

Heroverfor anfører klagerens ægtefælle i skrivelse af 30/9 2007 til nævnet bl.a.:

> "A. Kommune henviste min mand P.B.C. cpr. …til undersøgelse/samtale med ledende psykolog P.R. den 30. juni 2005. …
> Vi fik tid hos A.F., hos hendes ansatte S.V.
> …
> Bilag … fremgår det at P. selv har afbrudt behandlingen hos S.V. Vi aftalte med P.R., at vi skulle prøve to behandlinger, hvorefter det kunne vurderes, om de kunne hjælpe P. S.V. blev ved med at sige lige et besøg mere. Han skulle gå tur på fortovet og i vejkanten herhjemme. Dette gjorde han skønt han var meget dårlig og afkræftet bagefter. Det endte med, vi var der 7 gange, vi ville så gerne at der var noget der kunne hjælpe. Sidste gang vi var hos S.V., skulle P. stå på noget skråt. S. valgte dørtrinet, hvor P. skulle stå med lukkede øjne. S. stod foran P. og jeg stod bagved. S. havde stor besvær med at forhindre P. i at falde forover, selv om hun satte begge hænder på hans brystkasse. Efter dette bliver P. meget utilpas. Skønt S. så, at P. ikke kunne holde balancen, blev hun ved med at sige, han skulle tage sig sammen, og ville ikke acceptere og indrømme, at hun ikke kunne hjælpe ham. Derfor valgte vi at afslutte forløbet. Nu bagefter skal vi høre for, at vi afsluttede forløbet hos psykolog S.V., skønt vi tog der op 7 gange for egen regning."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

> "**Varigt tab af arbejdsevne**
> Bliver forsikrede ved med at være sygemeldt, og har forsikredes sygdomstilstand stabiliseret sig i et sådant omfang, at hans fremtidige arbejdsevne kan vurderes, foretages en vurdering af, om forsikredes arbejdsevne varigt er nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3. …
>
> Forsikredes arbejdsevne anses for varigt at være nedsat til 1/3 eller mindre, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.
>
> Forsikredes arbejdsevne anses for varigt at være nedsat til mellem 1/2 og 1/3, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.
>
> Ved vurderingen af den forsikredes tab af arbejdsevne foretages et skøn over, om forsikrede må anses for egnet til omskoling. Hvis forsikrede anses for egnet til og i tilfælde af omskoling må forventes at blive i stand til at opretholde den førnævnte indtjening, anses hans arbejdsevne ikke for nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3."

Nævnet udtaler:

På baggrund af en samlet vurdering af sagens oplysninger - herunder navnlig udfaldet af arbejdsprøvningen og tilkendelsen af førtidspension - finder nævnet det godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne varigt er nedsat med 2/3 efter den 1/3 2006. Ved vur-

deringen heraf har nævnet bl.a. lagt vægt på klagerens alder og på, at klageren efter det oplyste har virket motiveret for at afprøve de relevante behandlingsmuligheder, herunder psykologsamtalerne, og at der efter nævnets opfattelse ikke er grundlag for at antage, at klageren er blevet tilkendt førtidspension af andre end helbredsmæssige grunde.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Danica Pension, skal anerkende, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med to tredjedele, og skal fra den 1/3 2006 yde forsikringsdækning i overensstemmelse hermed.

Marianne Højgaard Pedersen